

Брюксел, 5.4.2017 г.
COM(2017) 160 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Трети годишен доклад относно изпълнението на част IV от Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Централна Америка, от друга страна

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Трети годишен доклад относно изпълнението на част IV от Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Централна Америка, от друга страна

1. Въведение

През 2016 г. започна да тече третата година от изпълнението на стълба, свързан с търговията (част IV) от Споразумението между ЕС и Централна Америка за асоцииране между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Централна Америка, от друга страна (наричано по-долу „Споразумението“)¹. Съгласно член 13 от Регламент (ЕС) № 20/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. за прилагане на двустранната защитна клауза и механизма за стабилизиране по отношение на бананите от Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Централна Америка, от друга страна² (наричан по-долу „Регламента“), Комисията трябва да представя на Европейския парламент и на Съвета годишен доклад. Настоящият доклад е представен в изпълнение на това изискване.

2. ОБЩА ОЦЕНКА: ТЕНДЕНЦИИ В ТЪРГОВИЯТА

2.1. Методология

В съответствие с методологията, използвана в предишните доклади относно изпълнението на Споразумението³, вносът в ЕС се изчислява въз основа на данните на Евростат, извлечени през октомври 2016 г., докато износът от ЕС за Централна Америка се основава на статистиката на Централна Америка. Тъй като статистическите данни на Централна Америка са представени в щатски долари, те са превърнати в евро по годишния обменен курс, използван от Евростат⁴.

Естествено, причините за колебанията на търговските потоци отразяват множество фактори и не могат да бъдат приписвани единствено на наличието или степента на напредък по изпълнението на Споразумението.

2.2. Развитие на общите търговски потоци (стоки) с Централна Америка

Въз основа на статистическите данни, представени от Секретариата за икономическа интеграция на Централна Америка (СИИЦА), между 2014 г. и 2015 г. търговските потоци между държавите от Централна Америка и останалата част на света, от една страна, са спаднали с 6 %. През същия период търговските потоци между ЕС и останалата част на света, от друга страна, са се увеличили с 3,6 % (Евростат). В

¹ ОВ L 346, 15.12.2012 г., стр. 3.

² ОВ L 17, 19.1.2013 г., стр. 13.

³ COM (2016) 73 final.

⁴ Средният обменен курс EUR/USD е бил 1,3281 през 2013 г., 1,3285 през 2014 г. и 1,1095 през 2015 г.

контекста на този по-широк модел двустранната търговия между ЕС и Централна Америка се оказва доста устойчива: Общият размер на търговския поток между двата региона отбелязва само умерен спад (с 0,7 %) до 10,5 милиарда евро. Търговският баланс на ЕС с Централна Америка е с положителна стойност от 162 милиона евро през 2015 г. (след отчитане на дефицит от 853 милиона евро през предходната година).

**Търговски поток между ЕС и Централна Америка и годишен растеж
(в млн. EUR — 2015 г.)**

Държава	Износ на ЕС ^(*)		Внос на ЕС ^(**)		Общ поток	
Коста Рика	1 312	23,1 %	2 250	- 40,4 %	3 562	-35 %
Гватемала	1 194	22,3 %	865	25 %	2 059	23,3 %
Хондурас	592	29,1 %	1 015	20,5 %	1 606	24 %
Никарагуа	379	54,2 %	326	14,5 %	705	32 %
Панама	1 278	8,2 %	555	26,1 %	1 833	13 %
Ел Салвадор	603	29,8 %	195	5,5 %	798	23 %
ОБЩО	5 358	22 %	5 196	- 16,8 %	10 526	-0,7 %

**Данните за износа се основават на статистическите данни, отчетени от всяка държава в региона*

***Данни за износа по информация на Евростат*

Източник: Евростат и СИИЦА

През 2015 г. беше отбелязано общо увеличение от 22 % на износа от ЕС към Централна Америка, според статистическите данни на Централна Америка за региона, докато вносът в ЕС от Централна Америка в стойностно изражение е намалял с 16,8 %. Въпреки това, като цяло трябва да бъдат отбелязани положителни тенденции в търговските потоци между ЕС и всяка отделна държава от Централна Америка, с изключение на Коста Рика, чиято търговия отчете спад от 3,77 милиарда евро до 2,25 милиарда евро поради практическото изчезване на износа на офис и телекомуникационно оборудване на голям мултинационален производител на информационни технологии и комуникации в държавата.

За втора поредна година преместването в Югоизточна Азия на нейния основен износител на компоненти за информационни технологии (ИТ) оказва значително отрицателно влияние върху общата стойност на износа ѝ за ЕС. Вносът в ЕС от Коста Рика на офис и телекомуникационно оборудване е намалял с почти 94 % през 2015 г. Общият износ на ИТ оборудване е спаднал от 2,372 милиона евро през 2013 г. до едва 147 милиона евро през 2015 г.

	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2013— 2015 г. Изменение в %
Офис и телекомуникационно оборудване	2 372	1 925	147	-93,8 %

Разбивка на вноса в ЕС от Централна Америка и развитието му през годините (в милиони евро)
Източник: Евростат и генерална дирекция „Търговия“ (ГД „Търговия“)

Като цяло, през тази трета година от изпълнението на Споразумението — и без да се отчита значителният спад на износа на компоненти за ИТ от Коста Рика — износът от ЕС и вносът в ЕС към и от всяка от шестте държави в региона са се увеличили с над 20 % в 8 от 12-те възможни комбинации на внос/износ. Това е отразено в общите търговски потоци, които са се увеличили с повече от 20 % за 4 от 6-те държави (и с повече от 10 % за петата). През 2016 г. Коста Рика продължава да бъде изключение поради специфични и ендегенни причини, които е малко вероятно да се запазят през следващите години.

Концентрацията на износа от Централна Америка за ЕС в редица ключови експортни продукти продължава, въпреки че според СИИЦА⁵ през 2015 г. броят на продуктите, изнасяни за ЕС, се е увеличил с 5,3 % в сравнение с предходната година. В момента той обхваща 1615 продукта (6-цифрени тарифни позиции от хармонизираната система (ХС) за Централна Америка (ЦА).

По-долу са изброени основните сектори на внос от Централна Америка (по раздел от ХС) за 2015 г.: продукти от растителен произход (51 %); хранителни продукти, напитки и тютюн (11,1 %); оптични и фотографски инструменти (8,1 %). Основните сектори на износ от ЕС за региона са били: машини и устройства (23,8 %), продукти от химическата промишленост или свързаните с нея промишлености (22,6 %), оборудване за пренос (14,3 %).

Основното местоназначение на **износа от ЕС за Централна Америка** през 2015 г. е Коста Рика (25 %), следвана от Панама и Гватемала (съответно 24 % и 22 %). Продуктите с най-голям обем на износа през 2015 г. са фармацевтичните продукти (11 % от износа от ЕС), следвани от моторните превозни средства (7 %) и изделията от стомана (5 %).

В същото време значителен ръст на износа от Централна Америка през 2015 г. е отчетен за следните продукти⁶:

- вносът в ЕС на **оптични и фотографски инструменти** (ХС 90) се е увеличил с 46 % от 284,8 милиона евро на 417 милиона евро;

⁵ Sistema de Integración Económica de Centroamérica.

⁶ Източник: Евростат/ГД „Търговия“.

- Вносът в ЕС на **медицински изделия** е нараснал с 32 % (от 194 милиона евро на 257 милиона евро);
- вносът на **кафе** е нараснал с 33 % (от 702 милиона евро на 935 милиона евро). Регионът е успял да преодолее загубите, причинени от епидемията от ръжда по кафето, която засегна тежко производството и износа на кафе на Централна Америка през 2014 г.

Гватемала е увеличила износа си за ЕС от 691 милиона евро през 2014 г. на 865 милиона евро през 2015 г. Някои от износните стоки, при които се наблюдава важен ръст, са: плодовете и ядките за хранителни цели (код по ХС 08), които отчитат увеличение до 70 милиона евро (ръст от над 130 %), минералните руди (код по ХС 26), които отчитат увеличение до 69,2 милиона евро (ръст от 168 %) и продуктите от растителен произход за хранителни цели (код по ХС 07) с увеличение до 50,3 милиона евро (ръст 30 %).

При Никарагуа е отчетен най-високият процентен ръст на търговските потоци (32 % през 2015 г.). Тази динамика е белязана от силно нарастване на износа от ЕС за държавата (увеличение с 54 %), както и на вноса в ЕС, който отчита ръст от 14,5 %, от 285 милиона евро на 326,5 милиона евро. Увеличаването на износа от ЕС за Никарагуа е особено интензивно при следните позиции: увеличение със 141 % за електрически машини (код по ХС 85) до 87 милиона евро, с 202 % за пощенски марки и напечатани книги (код по ХС 49) до 11 милиона евро и с 63 % за каучук (код по ХС 40). По същия начин увеличението на вноса от Никарагуа е значително, по-конкретно при следните позиции: вносът на плодове и ядки за хранителни цели (код по ХС 08) е нараснал до 6,5 милиона евро, на кафе до 94 милиона евро (увеличение с 47 %) и на маслодайни култури (код по ХС 12) от 25 до 35 милиона евро (увеличение с 29 %).

При търговските потоци между Хондурас и ЕС също се наблюдава значително увеличение. Износът от ЕС се е увеличил главно при следните позиции: с 88 % при електрическите машини (код по ХС 85), достигайки 132 милиона евро, със 154 % при фармацевтичните продукти (код по ХС 30) и с 98 % при химическите продукти (код по ХС 38). Общият внос в ЕС е нараснал от 841 милиона евро през 2014 г. до 1,01 милиарда евро през следващата година. Някои от традиционните продукти, при които се наблюдава най-голям ръст, са: кафето (код по ХС 09) от 447,3 милиона евро до 607,5 милиона евро (увеличение с 36 %), тютюнът (код по ХС 24), с увеличение с 56 %, и продуктите от растителен произход за хранителни цели (код по ХС 07), които са се увеличили от 11,6 милиона евро до 19,3 милиона евро (увеличение с 66 %).⁷

Вносът в ЕС от Панама се е увеличил с 27 % поради ръста при позиции като: автомобилни гуми (код по ХС 4011) до 62,4 милиона евро (увеличение със 72 %), храни за животни (код по ХС 23) до 7,6 милиона евро (123 %) или по-важните сделки в сектора на корабоплаването, кораби и лодки (код по ХС 89), които са нараснали повече от двукратно до 201 милиона евро. Износът на кафе (HS09) — което не е традиционна износна стока от Панама за ЕС — също е нараснал с 66 %.

⁷ Източник: Евростат.

Значителни положителни промени са регистрирани и при износа от ЕС за Коста Рика (увеличение с 23 %) и Ел Салвадор (увеличение с 30 %). За Коста Рика особено оживление се наблюдава при следните позиции: увеличение с 21 % при фармацевтичните продукти (код по ХС 30), с 79 % при превозните средства (код по ХС 87) и с 38 % при химическите продукти (код по ХС 38). За Ел Салвадор специално внимание заслужава ръстът от 53 % при механичните машини и апарати (код по ХС 84), от 75 % при електрическите машини (код по ХС 85) и от 60 % при медицинските изделия (код по ХС 90).

2.3. Използване на тарифни преференции съгласно Споразумението

Използването на тарифните преференции, предоставени чрез Споразумението, може да бъде изчислено посредством оценка на частта от търговския поток, която се осъществява в рамките на Споразумението. За тази цел са необходими подробни данни за митническото освобождаване. Централна Америка е информирала ЕС, че базите данни, управлявани от нейните съответни митнически органи, към момента не са пригодени за редовен обмен на подробни статистически данни за анализ на тарифните преференции с изключение на Коста Рика, която е предоставила такива данни на ЕС.

Статистиката на Коста Рика за 2015 г. показва, че 16,6 % от общия износ на ЕС за Коста Рика е осъществен при условията на преимуществата, предоставени от Споразумението, а допълнителни 13,2 % от тарифните позиции са били изцяло либерализирани. По отношение на вноса на ЕС с произход от Централна Америка, 53 % от този поток (в стойностно изражение) се е осъществил в рамките на Споразумението.

2.4. Използване на тарифни квоти (ТК)

Споразумението предвижда тарифни квоти (ТК), които се изразяват в предоставяне на другата страна на преференциално тарифно третиране до количествения праг на квотата. Над този праг по отношение на вноса се прилага действащата тарифа за най-облагодетелствана нация (НОН).

Споразумението за асоцииране предоставя **на Централна Америка осем тарифни квоти** за продукти, за които не е имало преференциален достъп до пазара на ЕС преди влизането в сила на Споразумението. През 2015 г. Централна Америка е използвала наличните тарифни квоти за продукти с произход от Централна Америка само за две категории (тръстикова захар и ром).

Произход	Продукти	Мерна единица	Обем на тарифните квоти	Внос в ЕС	Степен на използване
Централна Америка	Чесън	Тона	550	0	0 %
	Ориз		22 000	0	0 %
	Месо от животни от		10 450	0	0 %
	Гъби		275	0	0 %
	Нишесте от маниока		5 000	0	0 %
	Сладка царевича		1 680	0	0 %
Централна Америка, с изключение на Панама	Захар	Литър чист алкохол	159 000	158 993	100 %
	Ром в контейнер > 2 l		7 600	2 187	28,8 %

Тарифни квоти, предоставени от ЕС на Централна Америка — използване през 2015 г.

В допълнение към тарифните квоти ЕС предостави на Централна Америка и дерогация от правилата за произход в рамките на специфични квоти за 118 тарифни позиции. През втората година на прилагането (2015 г.) размерът на вноса в рамките на тези квоти остана много нисък. Някои от стоките, които са се възползвали от преференциалното третиране, са филета от риба тон (квота за Централна Америка) със степен на използване 18 %, пликчета и други долни гащи от Коста Рика с 27 %, сутиени и бюстиета от Коста Рика със степен на използване от 100 % и чорапогащи от Ел Салвадор с 14 %.

Централна Америка е предоставила **на ЕС тарифни квоти за четири конкретни продукта**. През 2015 г. износителите от ЕС използваха възможностите, предлагани чрез тези тарифни квоти, макар че продължава да има възможности за растеж, като се има предвид, че в най-добрите случаи текущата степен на използване остава под 50 %:

Продукти	Квота (в тонове)	Годишно увеличение	Обем (в тонове)	Степен на използване
Пушена шунка	990	45	260	26 %
Мляко на прах	1 240	95	148	14 % ⁸
Сирене	2 345	150	1 155	44 % ⁹
Приготвено свинско месо	990	45	51	4,9 %

Тарифни квоти, предоставени от Централна Америка на ЕС — използване през 2015 г.

2.5. Търговия с услуги

Към момента на изготвяне на доклада нямаше налични данни за търговията с услуги за 2015 г. (изоставането спрямо предоставянето на данни за стоки е добре известно), така че ще бъдат разгледани цифрите за 2014 г. Те възлизат на 5,9 милиарда евро (намаление от 3 % в сравнение с 2013 г.). През 2014 г. Панама продължава да е основният търговски партньор в търговията с услуги (53 % от общия поток на търговия с услуги с региона), следвана от Коста Рика (21 %) и Гватемала (13 %).

Държава	2013 г.			2014 г.			%
	Кредит	Дебит	Общо	Кредит	Дебит	Общо	Общо
Коста Рика	631,3	499,3	1130,6	678,1	563,2	1241,3	10 %
Ел Салвадор	224,8	90,1	314,9	231,7	83,4	315,1	0 %
Гватемала	874,9	202,5	1077,4	535,2	225,8	761,0	-29 %
Хондурас	195,0	187,4	382,4	160,3	89,6	249,9	-35 %
Никарагуа	204,7	48,7	253,4	153,7	91,1	244,8	-3 %
Панама	1456,4	1580,1	3036,5	1525,4	1644,4	3169,8	4 %
Общо	3587,1	2608,1	6195,2	3284,4	2697,5	5981,9	-3 %

Търговия с услуги между Централна Америка и ЕС през 2014 г. (в милиони евро)

Източник: Евростат.

При Хондурас и Никарагуа — с обща стойност на потоците под 300 милиона за всяка от тях — се наблюдаваха много значителни колебания (в процентно изражение) в данните им за търговията между 2013 г. и 2014 г., като в случая на Хондурас беше отчетен драматичен спад на дебита (-52 %), а в случая на Никарагуа почти двукратен ръст на неговия размер (87 %).

По-големите пазари на Панама, Коста Рика и Гватемала отчетоха по-умерени промени (обикновено под 10 %), както и Ел Салвадор.

⁸ Среден процент въз основа на наличните данни за всяка държава от ЦА.

3. ДЕЙНОСТИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИТЕ ОРГАНИ

3.1. Подкомитет по техническите пречки пред търговията (ТПТ)

На 2 юни 2016 г. подкомитетът по ТПТ направи чрез видеоконферентна връзка (VCR) преглед на следните теми:

- ЕС изтъкна конкретни опасения, свързани с търговията, относно обременителните процедури на регистрация, необходими за пускането на продукти на пазара в Централна Америка, и липсата на напредък по отношение на вътрешните процеси за техническо хармонизиране.
- ЕС представи конкретно опасение, свързано с търговията, относно въвеждането от страна на Панама на технически регламенти (за сладолед, плодови сокове и алкохолни напитки).
- ЕС също така изрази загриженост относно „сертификатите за свободна продажба“, изисквани в Гватемала.

И накрая, Централна Америка беше приканена да постигне по-нататъшен напредък в ефективното прилагане на серия от технически регламенти, приложими за целия регион, които са готови за приемане, за да се гарантират последващите действия по член 305 от Споразумението и да се засили регионалната икономическа интеграция.

3.2. Съвет по търговията и устойчивото развитие

На 14, 15 и 16 юни 2016 г. бяха проведени заседания на институциите на ЕС и Централна Америка, отговорни за мониторинга на изпълнението на разпоредбите за търговия и устойчиво развитие от Споразумението (вж. част 4 по-долу).

3.3. Подкомитет по интелектуалната собственост

На 15 юни 2016 г. се проведе третото заседание на подкомитета по интелектуалната собственост с цел да бъде направен преглед по-конкретно на следните въпроси:

- защитата и прилагането на правата върху интелектуална собственост (ПИС) в Централна Америка, и по-специално на географските указания (ГУ), както и проучването на пътища за опростяване на процедурите за регистрация;
- възможни действия за насърчаване на благоприятна среда за потенциален (основно в частния сектор) трансфер на технологии.

Що се отнася до ГУ, ЕС изрази загриженост във връзка с продължаващия съдебен спор в Гватемала между „Parmigiano Reggiano“ и „Prosciutto di Parma“ и местната търговска марка „Parma“, както и във връзка с публикуването от страна на Хондурас на списък на предполагаеми родови термини, по отношение на някои от които възникват съмнения за възможен конфликт с ГУ на ЕС, защитени по силата на Споразумението.

На заседанието беше предоставена също така възможност за обмен на гледни точки относно възможни работни договорености за улесняване на актуализирането на списъка на защитените географски указания.

3.4. Подкомитет по санитарни и фитосанитарни въпроси

На третото заседание на този подкомитет, проведено на 14 и 15 юни 2016 г., ЕС очерта следните въпроси:

- значението на спазването от страна на Централна Америка на процедурите, определени в Споразумението за асоцииране, за да се гарантира, че исканията за достъп до пазара се обработват по своевременен и прозрачен начин, включително одобрението на списъците на предприятия и проверките;
- значението на спазването на стандартите, насоките и препоръките на международните организации по стандартизация;
- необходимостта от представяне на научна информация в подкрепа на законодателство и изисквания по отношение на вноса, които се отклоняват от международните стандарти;
- необходимостта държавите от Централна Америка да продължат процеса на изпълнение на разпоредбите относно регионалната икономическа интеграция, която ще улесни търговските отношения.

3.5. Подкомитет по митническите процедури, улесняването на търговията и правилата за произход

Темите, обсъждани по време на заседанието на този комитет на 13 и 14 юни 2016 г., включваха:

- изпълнението от страна на Централна Америка на нейните ангажименти за регионална интеграция в района; и
- изготвянето на две обяснителни бележки в областта на правилата за произход с цел решаване на проблеми от практическо естество, с които се сблъсква Централна Америка.

Страните работиха за постигане на съгласие по единното тълкуване на някои аспекти на приложение II чрез обяснителни бележки за попълване на сертификатите за движение EUR.1, както и за подходящото третиране на грешки или незначителни неточности.

Освен това страните се договориха да актуализират системата за класифициране до влизането в сила на най-новата версия на номенклатурата на Хармонизираната система (ХС от 2012 г.) на Световната митническа организация (СМО). Окончателният списък ще бъде приет от Съвета за асоцииране чрез писмена процедура.

Накрая Централна Америка отправи искане да се разшири възможността за добавяне на риба тон с произход от Мексико и Чили. ЕС се съгласи да анализира въпроса, при условие че е налице необходимото сътрудничество между държавите.

3.6. Подкомитет за достъпа на стоки до пазара

На 13 юни 2016 г., по време на заседанието на този подкомитет, страните по Споразумението направиха преглед на ангажиментите, поети на предишните заседания, и обсъдиха въпроси от интерес за ЕС, и по-специално:

- ангажимента на Коста Рика да направи преглед на системата си за акцизите върху бирата;
- поетия от Коста Рика ангажимент за премахване на данъчната дискриминация за алкохолни напитки, считано от 1 октомври 2017 г. (както е определено в Споразумението);
- събирането от страна на Никарагуа на такса за преглед на стоки на граничните контролно-пропускателни пунктове;
- системата на Хондурас за издаване на лицензии за внос във връзка с вноса на лук.

ЕС и Централна Америка постигнаха съгласие, че достъпът до надеждни, актуализирани и подробни статистически данни е от съществено значение за търговската политика и поеха ангажимент да продължат обмена на статистически данни на регионално равнище.

3.7. Специално заседание относно държавните поръчки

Страните се споразумяха за създаването на временна техническа специална работна група по държавните поръчки, която проведе първата си среща на 16 юни 2016 г. Въпреки че по силата на Споразумението не е създаден подкомитет по тази тема, е станало ясно, че е целесъобразно държавните поръчки да се разглеждат в рамките на Споразумението. Страните обмениха информация за законодателството в различните държави от Централна Америка и съответствието му с разпоредбите на Споразумението. ЕС подчерта по-специално приетите неотдавна от панамските органи практики, които е необходимо да бъдат преразгледани в светлината на Споразумението. Тъй като по това течеше преразглеждане на разпоредбите на панамското законодателство в областта на държавните поръчки, ЕС призова Панама да въведе в него необходимите промени.

3.8. Комитет за асоцииране

На 23 юни 2016 г. Комитетът за асоцииране проведе третото си заседание, за да направи преглед на работата, извършена от различните подкомитети, и да обсъди други въпроси, свързани с търговията.

ЕС обясни на Централна Америка значението на пълната защита на географските указания и изрази загриженост във връзка с неотдавнашни практики в Гватемала и Хондурас. Освен това ЕС припомни ангажиментите на Централна Америка да положи всички усилия за прилагането на международно признати стандарти по отношение,

наред с другото, на финансовите услуги, борбата с изпирането на пари, финансирането на тероризъм и укриването на данъци. ЕС представи своите инициативи в областта на корпоративното данъчно облагане (Общия списък на ЕС, BEPS) и покани Централна Америка да се присъедини към работата по тези въпроси.

ЕС също така призова настоятелно Коста Рика да сложи край на данъчната дискриминация, която понастоящем се прилага по отношение на бирата, и да спазва, както и Панама, главата от Споразумението относно държавните поръчки, както е договорено в тяхната съвместна декларация.

По отношение на регионалната икономическа интеграция Централна Америка обясни, че изпълнението на ангажиментите, поети към ЕС, е било проследено много внимателно от министрите на търговията от Централна Америка на заседанието на Съвета на министрите на икономиката и търговията от Централна Америка (COMIECO) в рамките на СИИЦА. ЕС енергично подчерта значението на прилагането на някои технически регламенти възможно най-скоро.

Що се отнася до измененията на Споразумението в резултат на присъединяването на Хърватия към ЕС, страните признаха, че въпреки известния напредък след присъединяването ѝ продължава да съществува несъответствие между подходите по отношение на методологията за оценяване на възможните компенсации. ЕС настоятелно призова Централна Америка да възприеме конструктивен подход, особено с оглед на факта, че ЕС вече е приключил обсъжданията с всички други свои преференциални партньори в Латинска Америка с приемливи решения и за двете страни. Договорено беше диалогът да продължи с оглед възможно най-бързо постигане на съгласие.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА В ОБЛАСТТА НА ТЪРГОВИЯТА И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ

4.1 Институционални аспекти

Третото заседание на Съвета по търговията и устойчивото развитие беше проведено в Хондурас на 15—16 юни 2016 г.

Съветът обмени информация по въпроси на труда и околната среда, включително теми като социалния диалог, недопускането на дискриминация, отговорните вериги на добавена стойност, кръговата икономика и търговията с дива флора и фауна. ЕС обърна внимание на съобщението „Търговията – за всички“, съдържащо дневния ред на ценностите, които са от особено значение за Съвета по търговията и устойчивото развитие.

На 17 юни 2016 г. беше проведена среща на Форума за диалог с гражданското общество, включващ представители на ЕС и Централна Америка. Присъстваха представители на гражданското общество от всички държави от Централна Америка, с изключение на Панама, както и от ЕС. Беше проведен също така семинар относно схемите и практиките на търговия за устойчиво развитие, както и заседание на членовете на консултативната група от двата региона. Представители на гражданското общество представиха на Съвета

съвместна декларация, на която той се ангажира да отговори на по-късен етап. За допълнителна информация вж. <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-3rd-eu-central-america>.

4.2 Прилагане на конвенциите на Международната организация на труда (МОТ)

По време на заседание на Съвета по търговията и устойчивото развитие страните докладваха за изпълнението на конвенциите на МОТ от тяхна страна, както и за последните промени в законодателството. Ел Салвадор и Гватемала отговориха на въпроси, поставени от ЕС във връзка с Конвенцията на МОТ за синдикалната свобода, разгледани съответно като сериозен случай и изключително сериозен и неотложен случай на Международната конференция по труда предходната седмица.

Беше отбелязано, че Ел Салвадор и Гватемала са били предмет на обсъждане в рамките на надзорните механизми на МОТ през юни 2016 г. във връзка с прилагането от тяхна страна на Конвенция 87 за синдикалната свобода и закрила на правото на синдикално организиране, по случаи на насилие и убийства на представители на работниците. ЕС ще продължи да наблюдава ситуацията и да насърчава сътрудничеството с МОТ в това отношение.

4.3. Прилагане на многостранните споразумения в областта на околната среда

На заседанието на Съвета страните също така обмениха гледни точки по въпроси на околната среда и, наред с другото, Коста Рика описа своята стратегия за използване на нейните амбициозни цели за ниски въглеродни емисии като двигател на иновациите в производствени сектори като отглеждането на кафе и животновъдството. ЕС сигнализира за новите тенденции, включително пакета за кръговата икономика и плана за действие относно търговията с екземпляри от дивата флора и фауна.

Страните от Централна Америка и ЕС отбелязаха, че са си сътрудничили по редица въпроси на Конференцията на страните по CITES (Конвенцията за търговия със застрашени видове), проведена през септември 2016 г., включително чрез подкрепа на ЕС за предложение от Гватемала и три други члена на CITES за регулиране на търговията с всички видове *Dalbergia* (розово дърво).

4.4. Разработване на позитивен дневен ред за търговия и устойчиво развитие

Продължиха обсъжданията за разработването на позитивен дневен ред, с някои различаващи се гледни точки относно основния фокус на тези дейности. Обща подкрепа получи предложение за организирането в началото на 2017 г. на събитие относно отговорните глобални вериги на добавена стойност.

5. ПРИЛАГАНЕ НА РЕГЛАМЕНТА (МЕХАНИЗЪМ ЗА СТАБИЛИЗИРАНЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА БАНАНИТЕ)

В Споразумението се предвижда преференциално мито върху бананите за всяка държава от Централна Америка в рамките на позиция 0803.00.19 (пресни банани), считано от датата на влизане в сила на Споразумението до 2020 г. (посочено в таблица за

намаляване на митата по години и по държави). Това специално третиране се основава на клауза за стабилизация, която определя годишен критичен обем на вноса от държавите от Централна Америка по време на преходния период.

Ако в резултат на намаляване на митата вносът на банани достигне такова равнище, че причинява или създава опасност от причиняване на сериозна вреда на сектора на бананите на ЕС, в регламента са установени подходящи процедури, които да бъдат приети, за да се избегне сериозна вреда за този сектор. Комисията извършва мониторинг на тенденциите при вноса на банани от държавите от Централна Америка (съгласно член 3 и член 13 от регламента), за да прецени дали са изпълнени условията, определени в регламента, за започване на разследване във връзка с прилагането на защитни мерки или за въвеждане на мерки за предварително наблюдение.

Макар че през 2015 г. вносът на банани от Гватемала е надвишил праговото ниво с 27 %, Комисията не е започнала, нито е получила искания за започване на разследване във връзка с прилагането на защитни мерки или за въвеждане на мерки за предварително наблюдение. Счетено е, че този внос не застрашава сектора на бананите в ЕС. В същото време, останалите държави от Централна Америка не са се приближили до определените им прагови нива в рамките на механизма за стабилизирание. В същност в края на 2015 г. общият съвкупен обем, който се е ползвал с преференциално третиране в Централна Америка, възлиза на едва 65 % от установения праг.

Държава	Използван обем	Прагово ниво	%
ГВАТЕМАЛА	79 068 834	62 500 000	127
ХОНДУРАС	4 440 601	62 500 000	7
НИКАРАГУА	8 389 294	12 500 000	67
ПАНАМА	207 829 771	468 750 000	44
КОСТА РИКА	927 260 997	1 281 250 000	72
ЕЛ САЛВАДОР	0	2 500 000	0
ОБЩО	1 226 989 497	1 890 000 000	65

Внос през 2015 г. на банани в рамките на механизма за стабилизирание (в кг)

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Три години след влизането на Споразумението в сила процесът на изпълнение бележи стабилен напредък и предвидената в него институционална рамка функционира добре.

Въпреки отрицателните глобални тенденции в търговската обстановка на Централна Америка, търговските потоци на ЕС с Централна Америка са доста динамични. Въпреки че преместването на голям регионален износител (компоненти за информационни технологии (ИТ) в Централна Америка продължи да оказва силно отрицателно въздействие – също както през 2014 г. – останалата част от износа от Централна Америка за ЕС нарасна със средно 13,8 % през 2015 г., като забележим принос оказа възстановяването на износа от сектора за производство на кафе, който нарасна с 34 % в

сравнение с предходната година. Износът от ЕС за Централна Америка беше в синхрон с това равнище на растеж, като през 2015 г. нарасна със значителните 22 %.

Въпреки този стабилен растеж, степента на използване на съществуващите преференции продължава да бъде доста ниска за износа на ЕС за Централна Америка, но е забележимо по-добра за вноса на ЕС от Централна Америка. Възможно е да са необходими допълнителни усилия за контакти в ЕС, за да се увеличи познаването на ползите, които Споразумението осигурява на износителите от ЕС. Комисията продължава своя ангажимент за дейности, насочени към повишаване на осведомеността на икономическите оператори по отношение на предоставените от Споразумението възможности. Действията на държавите членки също ще бъдат от значение.

Като се има предвид, че тарифните квоти в голяма степен остават неизчерпани, пред икономическите оператори продължават да съществуват очевидни възможности за по-нататъшно развитие на търговските отношения.

Що се отнася до механизма за стабилизиране по отношение на бананите, общият внос от Централна Америка като цяло се запази стабилен и значително под съвкупните прагови нива. Въпреки че вносът на банани от Гватемала надхвърли праговото ниво, беше преценено, че не е необходимо да се разглежда възможността за евентуално суспендиране на прилагането на преференциални мита, тъй като беше счетено, че той не нарушава стабилността на пазара на ЕС.

По отношение на търговията с услуги, за 2014 г. потоците между двата региона намаляха незначително до 5,9 милиарда евро. Панама, Коста Рика и Гватемала продължават да бъдат най-важните търговски партньори в тази икономическа зона. Въпреки това, поредицата от данни за търговията все още е твърде ограничена, за да може да се оцени въздействието на Споразумението върху търговския поток в сферата на услугите.

Приоритет за ЕС ще бъде да продължи поддържането и засилването на създаденото позитивно сътрудничество с Централна Америка с общата цел за постигане на правилното изпълнение на Споразумението от всички заинтересовани страни. По този начин икономическите оператори, потребителите и гражданското общество от двата региона ще могат да се възползват в пълна степен от възможностите, предоставени от Споразумението, и да градят върху тях чрез допълнително укрепване на взаимно изгодните отношения.

Правилното функциониране на институциите в рамките на Споразумението е от решаващо значение за надлежното му изпълнение. Институциите осигуряват форум за участие в дискусии и търсене на приемливи решения за всички страни по въпроси, вариращи от спазването на ангажиментите, поети в рамките на различните дялове на Споразумението (като търговията и устойчивото развитие, обществените поръчки и други), до въпросите за достъпа до пазара и като цяло помагат за справяне с предизвикателствата пред изпълнението по структуриран и взаимно съгласуван начин.

В тази връзка, по-скорошните усилия са съсредоточени върху сътрудничеството по въпросите на труда и стандартите за околната среда, с по-широк поглед по отношение на участието на гражданското общество, социалния диалог, кръговата икономика и веригите на добавена стойност — всички те в съответствие с текущата търговска политика на ЕС¹⁰.

Комисията ще продължи да се ангажира в процеса на изпълнение заедно с Централна Америка и да разглежда всички опасения във връзка с изпълнението на Споразумението, повдигани от предприятия, граждани или други заинтересовани страни. В същото време Комисията призовава държавите — членки на ЕС, и Европейския парламент да продължат да допринасят активно за този процес.

¹⁰ Вж. политическия документ „Trade for All“ („Търговията – за всички. Към една по-отговорна търговска и инвестиционна политика“) (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf)